

**НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ,
МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ТӨЛБӨРИЙН
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН ТӨСЛИЙН ТАЛААРХ
ЗАРЧМЫН ЗӨРҮҮТЭЙ САНАЛЫН ТОМЬЁОЛОЛ**

Нэг.Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны дэмжсэн санал:

1.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 3.1 дахь хэсэг, мөн зүйлийн 3.1.3, 3.1.5 дэх заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“3.1.Даатгуулагч дараах нөхцөл байдалд үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн тохиолдолд энэ хуульд заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгоно.”

3.1.3.ажлын цагаар ажлын байр, нэгж, хэсэг, салбарын хооронд ажил үүргээ гүйцэтгэхээр явж байх үед;

3.1.5.ажилдаа ирэх, буцах зам, ажил үүргийн дагуу сургалтад оролцох болон Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 93.1.1-д заасан амрах, хооллох завсарлагын үед;”

**Санал гаргасан:Улсын Их Хурлын гишүүн П.Анужин, Ж.Батжаргал,
С.Ганбаатар, Т.Доржханд, Б.Жаргалмаа, Ц.Идэрбат,
Ц.Мөнх-Оргил, М.Оюунчимэг, Ц.Сандаг-Очир,
Б.Саранчимэг, Ц.Туваан, С.Чинзориг
/цаашид “Ажлын хэсэг” гэх/**

2.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.7 дахь заалтын “ноцтой” гэснийг хасаж, 3.1.8 дахь заалтын “зэрэглэлтэй дотоодын спортын тэмцээн, уралдаанд” гэснийг “хэмжээний спортын тэмцээнд” гэж, 3.2 дахь хэсгийн “тохиолдолд үйлдвэрлэлийн осолд тооцохгүй” гэснийг “нь нотлогдсон тохиолдолд энэ хуульд заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгохгүй” гэж, 3.3 дахь хэсгийн “ослыг” гэснийг “осол, хурц хордлогыг” гэж, 3.4 дэх хэсгийн “нийгмийн даатгалын” гэснийг “хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын” гэж тус тус өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

3.Төслийн 5 дугаар зүйлийн 5.2 дахь хэсгийн “хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дунджаас” гэснийг “дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос” гэж, 5.3 дахь хэсгийн “Эрүүл мэндийн магадлалын” гэснийг “Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 37.7-д заасан” гэж, мөн зүйлийн 5.4 дэх хэсгийн, 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3 дахь заалтын “хөдөлмөрийн хөлс” гэснийг “цалин хөлс” гэж, 5.4.1 дэх заалтын “дундаж” гэснийг “нийлбэрийг 12-т хуваасан” гэж тус тус өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

4.Төслийн 5 дугаар зүйлийн 5.5 дахь хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“5.5.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагч тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш 12 сараас доошгүй хугацаанд хөдөлмөр эрхэлж тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн бол тэтгэвэр авагчийн анх тэтгэвэр тогтоолгоход баримталсан сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш

шимтгэл төлсөн сар тутамд 0.125 хувиар, 2029 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 0.167 хувиар тооцон тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

5.Төслийн 6 дугаар зүйлийн 6.2 дахь хэсгийг. мөн зүйлийн 6.4 дэх хэсгийн “6 сарын дотор” гэснийг тус тус хасах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

6.Төслийн 7 дугаар зүйлийн 7.2 дахь хэсгийн “17.1-д” гэснийг “16.1-д” гэж, мөн зүйлийн 7.3, 7.4 дэх хэсгийн “хөдөлмөрийн” гэснийг “цалин” гэж, 7.7 дахь хэсгийн “тэтгэврийн ердийн” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 5.1.1-д заасан” гэж тус тус өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

7.Төслийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсгийн “6.1.1-д заасан хэмжээтэй” гэснийг “21.1.1, 21.2-т заасан хэмжээтэй тус тус” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

8.Төслийн 9 дүгээр зүйлийн 9.2, 9.3 дахь хэсгийн, 9.3.2, 9.3.3 дахь заалтын “хөдөлмөрийн хөлс” гэснийг “цалин хөлс” гэж, 9.3.1 дэх заалтын “хөдөлмөрийн хөлс” гэснийг “дундаж цалин хөлс” гэж, мөн заалтын “дундаж” гэснийг “нийлбэрийг 3-т хуваасан” гэж тус тус өөрчилж, мөн зүйлийн 9.3 дахь хэсгийн “Даатгуулагчийн” гэсний дараа “тэтгэмж бодох” гэж нэмэх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

9.Төслийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1 дэх хэсгийн “/байцаагч/-д” гэснийг хасаж, 11.1.3 дахь заалтын “мэргэжлийн” гэснийг “хөдөлмөрийн” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

10.Төслийн 12 дугаар зүйлийн 12.2 дахь хэсгийн “Шимтгэлийн” гэснийг “Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн” гэж өөрчилж, мөн хэсгийн “хэмжээгээр тооцож” гэсний дараа “үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний” гэж нэмэх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

11.Төслийн 13 дугаар зүйлийн 13.2 дахь хэсгийн “даатгалын” гэсний өмнө “үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний” гэж нэмж, 13.3 дахь хэсгийн “нийгмийн даатгалын” гэснийг “хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

12.Төслийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1, 14.7, 14.9 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“14.1.Даатгуулагч үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан бол үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас дараах эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөрийг олгоно:”

14.7.Сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох хэмжээг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл тогтооно.

14.9.Даатгуулагчид тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгох, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэх, тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих журмыг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

13.Төслийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1.2 дахь заалтын “рашаан болон мэргэжлээс шалтгаалсан өвчтөний” гэснийг “сэргээн засах болон” гэж, 14.1.3 дахь заалтын “рашаан,” гэснийг “сэргээн засах төв болон” гэж, мөн зүйлийн 14.2 дахь хэсгийн “Даатгалын сангаас олгох протез, ортопедийн жишиг үнийг нийгмийн даатгалын” гэснийг “Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох протез, ортопедийн жишиг үнийг хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын” гэж, 14.3 дахь хэсгийн “Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчид протез” гэснийг “Протез” гэж, мөн зүйлийн 14.5 дахь хэсгийн “Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагч” гэснийг “Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагч” гэж, 14.6 дахь хэсгийн “Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчид” гэснийг “Даатгуулагчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас сэргээн засах төв болон” гэж, мөн зүйлийн 14.8 дахь хэсгийн “Рашаан болон мэргэжлээс шалтгаалсан өвчтөний” гэснийг “Сэргээн засах болон” гэж тус тус өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

14.Төслийн 15 дугаар зүйлийн 15.4 дэх хэсгийн “мэргэжлийн хяналтын асуудал эрхэлсэн” гэснийг “хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний асуудал хариуцсан” гэж, мөн хэсгийн “эрхэлсэн” гэснийг “хариуцсан” гэж, 15.7 дахь хэсгийн “нийгмийн даатгалын” гэснийг “хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын” гэж тус тус өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

15.Төслийн 16 дугаар зүйлийн 16.2 дахь хэсгийн “бөгөөд” гэсний дараа “үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний” гэж нэмж, 16.3.1 дэх заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулж, мөн зүйлийн 16 дугаар зүйлийн 16.3.2 дахь заалтыг хасах:

“16.3.1.ажил олгогчийн шимтгэл төлөлт, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас даатгуулагчид олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр болон ажил олгогчид үзүүлсэн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тоо, холбогдох бусад мэдээллийг нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага;”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

16.Төслийн 16 дугаар зүйлийн 16.3.3 дахь заалтын “мэргэжлийн хяналтын” гэснийг “хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний асуудал хариуцсан төрийн захиргааны” гэж, мөн зүйлийн 16.4 дэх хэсгийн “нийгмийн даатгалын болон мэргэжлийн хяналтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын саналыг үндэслэн Засгийн газар” гэснийг “хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн” гэж тус тус өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

17.Төслийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“19.1.Энэ хуулийг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

---o0o---

**Хоёр.Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны дэмжсэн
найруулгын санал:**

1.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 3.2 дахь хэсгийн “биелүүлэх үед” гэснийг “гүйцэтгэх явцад” гэж, 11 дүгээр зүйлийн 11.3 дахь хэсгийн “авах өргөдөл гаргахад” гэснийг “тогтоолгоход” гэж, 14 дүгээр зүйлийн 14.10 дахь хэсгийн “авах өргөдөл гаргахад” гэснийг “авахад” гэж тус тус өөрчлөх.

2.Төслийн 11 дүгээр зүйлийн 11.2 дахь хэсгийн “/байцаагч/” гэснийг хасах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

---o0o---

**НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ,
МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ТӨЛБӨРИЙН
ТУХАЙ ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН ТӨСЛИЙН ХАМТ ӨРГӨН МЭДҮҮЛСЭН
ХУУЛИЙН ТӨСЛҮҮДИЙН ТАЛААРХ ЗАРЧМЫН ЗӨРҮҮТЭЙ САНАЛЫН
ТОМЬЁОЛОЛ**

Нэг.Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны дэмжсэн санал:

**НЭГ.ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД
ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААР:**

1.Төслийн 2 дугаар зүйлийн “Нийгмийн даатгалын ерөнхий” гэснийг “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

---o0o---

**ХОЁР.ТӨРИЙН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ
ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААР:**

1.Төслийн нэрийн “ХУУЛЬД” гэсний дараа “НЭМЭЛТ,” гэж, 2 дугаар зүйлийн ““хөдөлмөрийн чадвар алдсаны” гэж” гэсний дараа “, ““тахир дутуугийн тэтгэвэр” гэснийг “хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр” гэж тус тус” нэмж, 1 дүгээр зүйлийн 9.6 дахь хэсгийн “заасныг хэрэгжүүлнэ” гэснийг “заасан мэдээллийг бүрдүүлнэ” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

2.Төслийн 3 дугаар зүйлийн “, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/” гэснийг хасах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

---o0o---